

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการนวดสปาเกลือเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการนวดสปาเกลือและการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการนวดสปาเกลือเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการนวดสปาเกลือและการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียน โรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) 2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการนวดสปาเกลือเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการนวดสปาเกลือและการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียน โรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) ในด้านความสามารถในการปฏิบัติเกี่ยวกับการนวดสปาเกลือ 3. เพื่อศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) หลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การนวดสปาเกลือ 4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) ที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการนวดสปาเกลือประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2561 ในตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) ตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 14 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยประกอบด้วย 1. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เรื่องการนวดสปาเกลือเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการนวดสปาเกลือ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 2. แบบประเมินความสามารถในการนวดสปาเกลือ เป็นแบบ Rubric จำนวน 5 ข้อ 3. แบบสอบถามการเห็นคุณค่า ในตนเองของนักเรียนโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) เป็นแบบ rating scale จำนวน 15 ข้อ 4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการนวด สปาเกลือเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการนวดสปาเกลือและการเห็นคุณค่าของตนเอง ของนักเรียน โรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) เป็นแบบ rating scale จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบทีแบบกลุ่มไม่อิสระ (t-test dependent) การวิเคราะห์เนื้อหาการวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้ 1. หลังจากเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการนวดสปาเกลือ นักเรียนโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) มีความรู้ สูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการนวดสปาเกลือ 2. หลังจากเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการนวดสปาเกลือ นักเรียน

โรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) มีความสามารถในการปฏิบัตินวศปาเกลื้อ อยู่ในระดับดี

3. หลังจากเรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการนวศปาเกลื้อเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการนวศปาเกลื้อและการเห็นคุณค่าของตนเอง ของนักเรียนโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) นักเรียนเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับสูง

4. หลังจากเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการนวศปาเกลื้อเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการนวศปาเกลื้อและการเห็นคุณค่าของตนเอง ของนักเรียนโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการนวศปาเกลื้อเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการนวศปาเกลื้อและการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการนวศปาเกลื้อเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการนวศปาเกลื้อและการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) ซึ่งหลักสูตรมีโครงสร้างดังนี้ 1)ข้อมูลพื้นฐาน 2)วิสัยทัศน์ 3)พันธกิจ 4)แนวคิด 5)หลักการ 6)จุดหมาย 7)คำอธิบายกิจกรรมชุมนุมนวศปาเกลื้อ 8)ผลการเรียนรู้ 9)โครงสร้างหลักสูตร/เวลาเรียน 10)กิจกรรมการเรียนรู้ 11)สื่อการเรียนรู้ 12)การวัดและการประเมินผล และ 13)แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน 4 หน่วย ประกอบด้วย หน่วยที่ 1 ตามรอยเท้า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ประวัติความเป็นมาของการนวศปาเกลื้อ หน่วยที่ 2 เกาสะท่อนร่าง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ส่วนประกอบของโครงสร้างฝ่าเท้าและจุดสะท่อนฝ่าเท้า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 จุดสะท่อนอวัยวะของร่างกายบนฝ่าเท้า หน่วยที่ 3 วางเครื่องมือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 วัสดุอุปกรณ์และการดูแลรักษาเครื่องมือนวศปาเกลื้อ หน่วยที่ 4 สื่อด้วยมือและไม้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ขั้นตอนการนวศปาเกลื้อ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ปฏิบัติการนวศปาเกลื้อ หลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้อง

2. ผลการเรียนรู้ เรื่อง การนวศปาเกลื้อเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการนวศปาเกลื้อของนักเรียนโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการนวศปาเกลื้อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 1 ที่กำหนดไว้โดยหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการนวศปาเกลื้อนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการนวศปาเกลื้อ ($\mu = 16.07, \sigma = 0.82$) สูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร ($\mu = 11.79, \sigma = 0.89$)

3. ความสามารถในการนวดสปาเกลือ หลังจากจัดการเรียนรู้ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การนวดสปาเกลืออยู่ในระดับดี ($\mu = 1.73, \sigma = 0.49$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่กำหนดไว้ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ การปฏิบัติตามขั้นตอนการนวด ($\mu = 1.79, \sigma = 0.43$) ใช้น้ำมันนวดได้เหมาะสม ($\mu = 1.74, \sigma = 0.47$) การจัดเก็บวัสดุ อุปกรณ์ ($\mu = 1.73, \sigma = 0.47$) การปฏิบัติตามขั้นตอน การกดจุด ($\mu = 1.72, \sigma = 0.47$) และการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ($\mu = 1.71, \sigma = 0.47$) ตามลำดับ

4. การเห็นคุณค่าในตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\mu = 4.55, \sigma = 0.53$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 3 ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ลำดับที่ 1 ฉันรู้สึกว่าการทำอะไรสำเร็จเสมอ ครอบครัวเห็นความสำคัญในกิจกรรมที่ฉันทำ ฉันให้ความร่วมมือกับกิจกรรมของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ และฉันเป็นคนกล้าแสดงออก ($\mu = 4.71, \sigma = 0.47$) ลำดับที่ 2 ฉันเป็นคนที่ไม่คิดถึงกับครอบครัว ($\mu = 4.64, \sigma = 0.50$) ลำดับที่ 3 ครอบครัวของฉันใส่ใจในความรู้สึกของฉัน และ ครูมักมอบหมายให้ฉันทำงานสำคัญของโรงเรียน ($\mu = 4.57, \sigma = 0.52$) ลำดับที่ 4 ฉันเป็นคนที่มีคุณค่าทัดเทียมกับผู้อื่น ฉันเต็มใจที่จะปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน และเพื่อน ๆ นิยมชมชอบความสามารถของฉัน ($\mu = 4.50, \sigma = 0.52$) ลำดับที่ 5 ฉันคิดถึงตัวเองในทางที่ดี ฉันมีความสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีเท่าผู้อื่น ฉันมีผลการเรียนอยู่ในระดับน่าพอใจ และความประพฤตินั้นเป็นที่ไว้วางใจของครู ($\mu = 4.43, \sigma = 0.52$) และลำดับที่ 6 ไม่ว่าจะทำกิจกรรมใดทุกคนในครอบครัวจะนึกถึงฉันเสมอ ($\mu = 4.36, \sigma = 0.50$) ตามลำดับ

5. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การนวดสปาเกลือ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านวัตถุประสงค์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ($\mu = 4.50, \sigma = 0.53$) และลำดับสุดท้ายคือ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์และหลักการ ($\mu = 4.36, \sigma = 0.50$) ด้านเนื้อหา พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เนื้อหาที่ใช้ประกอบการสอนมีความสอดคล้องกับชุมชนท้องถิ่น ($\mu = 4.71, \sigma = 0.47$) และลำดับสุดท้ายคือ เนื้อหาที่สอนมีความน่าสนใจและทันสมัย ($\mu = 4.43, \sigma = 0.51$) ด้านการจัดกิจกรรม พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน ($\mu = 4.64, \sigma = 0.50$) และลำดับสุดท้ายคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 4.36, \sigma = 0.50$) ด้านการวัดและการประเมินผล พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวัดผลและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียน ($\mu = 4.71, \sigma = 0.47$) และลำดับ

สุดท้ายคือ การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน ($\mu = 4.42$, $\sigma = 0.51$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการนวดสปาเกลือเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการนวดสปาเกลือและการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการนวดสปาเกลือเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการนวดสปาเกลือและการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) ซึ่งหลักสูตรมีโครงสร้างดังนี้ 1)ข้อมูลพื้นฐาน 2)วิสัยทัศน์ 3)พันธกิจ 4)แนวคิด 5)หลักการ 6)จุดหมาย 7)คำอธิบายกิจกรรมหุมนนวดสปาเกลือ 8)ผลการเรียนรู้ 9)โครงสร้างหลักสูตร/เวลาเรียน 10)กิจกรรมการเรียนรู้ 11)สื่อการเรียนรู้ 12)การวัดและการประเมินผล และ 13)แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน 4 หน่วย ประกอบด้วย หน่วยที่ 1 ตามรอยเท้า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ประวัติความเป็นมาของการนวดสปาเกลือ หน่วยที่ 2 เมาสะทอนร่าง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ส่วนประกอบของโครงสร้างฝ่าเท้าและจุดสะทอนฝ่าเท้า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 จุดสะทอนอวัยวะของร่างกายบนฝ่าเท้า หน่วยที่ 3 วางเครื่องมือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 วัสดุอุปกรณ์และการดูแลรักษาเครื่องมือนวดสปาเกลือ หน่วยที่ 4 สื่อด้วยมือและไม้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ขั้นตอนการนวดสปาเกลือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ปฏิบัติการนวดสปาเกลือ หลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การนวดสปาเกลือเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการนวดสปาเกลือและการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากความต้องการของนักเรียน เนื้อหาในหลักสูตรเป็นเรื่องที่แปลกใหม่ มีผู้รู้ในท้องถิ่นมาถ่ายทอดความรู้ ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ โดยมีครูเป็นผู้คอยชี้แนะ ฝึกให้นักเรียนเรียนรู้โดยการปฏิบัติ ทำให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน สอดคล้องตามมาตรา 27 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และในมาตรา 29 ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่ทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นคุณลักษณะ อันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและ ความต้องการ

รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ,2542:9) สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาการทางสมองและเน้นคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ สื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ,2552:5)

2. ผลการประเมินความสามารถในการนวดสปาเกลือ พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการนวดสปาเกลือหลังจากจัดการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการนวดสปาเกลืออยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการนวดสปาเกลือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีการออกแบบมาเพื่อให้นักเรียนวางแผนร่วมกันว่าใครจะรับผิดชอบเตรียมวัสดุ อุปกรณ์อะไร จากนั้นลงมือปฏิบัติการนวด สปาเกลือด้วยตนเอง โดยครูคอยแนะนำ และให้นักเรียนไปศึกษาจากผู้รู้ในชุมชน และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ผู้วิจัยได้ประเมินความสามารถในการนวดสปาเกลือของนักเรียน โดยการสังเกตการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ การปฏิบัติตามขั้นตอนการนวด การปฏิบัติตามขั้นตอนการกดจุด การปฏิบัติตามขั้นตอนการกดจุด ใช้เวลานวดได้เหมาะสม และการจัดเก็บวัสดุ อุปกรณ์ ซึ่งต้องทราบถึงพัฒนาการความก้าวหน้าในการปฏิบัติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กล่าวว่า การวัดและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนต้องดำเนินการด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน ความรู้ ความคิด กระบวนการ พฤติกรรมและเจตคติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,2552:10) สอดคล้องกับ มาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่กล่าวว่า ให้สถานศึกษามาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและ การทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละรูปแบบการศึกษา

3. ผลการสอบถามความคิดเห็นการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับสูงที่สุด ทั้งนี้ นักเรียนทุกคนต้องการเป็นที่ยอมรับของครอบครัวและสังคม เมื่อเกิดการยอมรับก็จะเห็นว่าตนเองมีคุณค่า ซึ่งเป็นไปตามแนวทฤษฎีการเห็นคุณค่าในตนเองของ มาสโลว์ (Maslow,1970:45) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า บุคคลทุกคนในสังคมต้องการเห็นคุณค่าในตนเองและการเห็นคุณค่านี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. ความต้องการความรู้สึกรับคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) เป็นความต้องการที่บุคคลอยากให้เป็นผู้เข้มแข็งประสบความสำเร็จ เป็นผู้มีความสามารถเพียงพอในการกระทำสิ่งต่าง ๆ เป็นผู้เชี่ยวชาญและมีความสามารถช่วยเหลือตนเอง

ได้มีอิสรภาพและมีความเชื่อมั่นในการเผชิญกับสิ่งต่าง ๆ ในโลก 2. ความต้องการให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าของตน (Esteem from Other People) เป็นความต้องการของบุคคลที่อยากให้ผู้อื่นยอมรับว่าตนเป็นผู้มีเกียรติมีชื่อเสียงเป็นผู้มีอำนาจเหนือผู้อื่น เป็นบุคคลที่มีความสำคัญและเป็นที่ชื่นชมของผู้อื่น ผลการศึกษาของมาสโลว์นี้ สรุปได้เป็น 5 ชั้น คือ ความต้องการทางกาย ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการทางสังคม ความต้องการที่จะได้รับเกียรติและการนับถือ และความต้องการการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องคล้อยกับงานวิจัยของ สุทธิ ลิขไชย (2555:97) เรื่องผลของการใช้โปรแกรมต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนลอยสายอนุสรณ์ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนมีการเห็นคุณค่าในตนเองระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่านักเรียนที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งความรู้สึกการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นภาวะทางจิตที่ได้รับการพัฒนามาตั้งแต่วัยเด็ก เป็นผลสะท้อนที่เกิดจากการได้สัมผัสและความรักจากการเลี้ยงดูซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานของการรับรู้คุณค่าตนเองของนักเรียน เด็กนักเรียนที่อยู่ในครอบครัว ที่มีความรักและได้รับการยอมรับในคุณค่าในตนเองแล้ว จะสะสมความรู้สึกการมีคุณค่าของตนไว้ในจิตใจ ส่วนเด็กที่ถูกปฏิเสธหรือดูหมิ่นจะมีความรู้สึกต่ำต้อยและกระทบกระเทือนจิตใจ

4. ผลการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการนวดสปาเกลือ ซึ่งมี 4 ด้าน คือ ด้านวัตถุประสงค์ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรม และด้านการวัดและการประเมินผล พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายได้ดังนี้

ด้านวัตถุประสงค์พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจด้านวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ของโรงเรียน สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) พุทธศักราช 2560 (2560:11) มุ่งให้นักเรียนมีคุณภาพการศึกษา มีคุณธรรม นำความรู้ รักความเป็นไทย และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ด้านเนื้อหาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เนื้อหาที่ใช้ประกอบการสอนมีความสอดคล้องกับชุมชนท้องถิ่น เพราะการได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับท้องถิ่น ได้ฝึกปฏิบัติการนวดสปาเกลือและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี คุรุขาม (2557:173) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตร งานประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าทอคูบัวตามแนวเศรษฐกิจสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นที่

มีต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด เนื้อหาที่น่าสนใจเหมาะสมกับท้องถิ่น ใช้สถานที่จริงเป็นแหล่งเรียนรู้ มีการวัดผลประเมินผลด้วยการปฏิบัติ

ด้านการจัดกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจด้านการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน เพราะว่า ฝึกให้รู้จักวางแผนและแก้ปัญหาเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

ด้านการวัดและการประเมินผล พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจด้านการวัดและประเมินผลในระดับมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การวัดผลและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียน เพราะว่า มีการวัดและประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชก เมืองเชียงหวาน (2558:177) ได้ศึกษา งานวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม วิชาภาษาจีน โดยบูรณาการข้อมูลราชบุรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม วิชาภาษาจีน โดยบูรณาการท้องถิ่นราชบุรี ในระดับพึงพอใจมากที่สุดสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน มีความสุขในการร่วมกิจกรรม ช่วยกันฝึกพูด ให้อิสระแก่นักเรียนทำให้กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้

ข้อเสนอแนะและการวิจัย

จากการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการนวดสปาเกลือเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการนวดสปาเกลือและการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) ผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดและข้อเสนอแนะเพื่องานวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลจากการวิจัยพบว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการนวดสปาเกลือเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการนวดสปาเกลือและการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนโรงเรียนวัดบางขุนไทร (ผดุงวิทยา) ได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ดังนั้น สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับชุมชนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น สาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ฯลฯ

2. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบสาธิต โดยเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีการวางแผนการทำงาน เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ปฏิบัติการนวดสปาเกลือ และการจัดเก็บวัสดุ อุปกรณ์ ดังนั้นครูควรกำหนดการวัดและประเมินผลตั้งแต่เริ่มต้นลงมือปฏิบัติ ซึ่งควรมีการประเมินผู้เรียนเป็นระยะ จนกว่าจะปฏิบัติการนวดเสร็จ และควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน

3. จากการวิจัยพบว่า ความสามารถในการนวดสปาเกลือของนักเรียนต้องใช้ความอดทนในการปฏิบัติ ดังนั้น ครูผู้สอนควรดูแลให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด และควรฝึกทักษะการทำงานเป็นขั้นตอนให้มากขึ้น ควรเพิ่มเวลาในการฝึกปฏิบัติ และให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา เช่น อินเทอร์เน็ตควบคู่ไปกับหนังสือ ไปความรู้ต่าง ๆ

4. จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ รู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง และพึงพอใจต่อการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการนวดสปาเกลือ เพราะได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ โดยสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้น ครูจึงควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงให้มากขึ้น เพื่อนักเรียนจะได้นำไปใช้ประกอบอาชีพได้หลังจบการศึกษา

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้สนใจในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเรื่องอื่น ๆ โดยให้มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัยและพัฒนา เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา
2. ควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับความต้องการและความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และเป็นหลักสูตรที่สามารถพัฒนาไปสู่อาชีพที่ยั่งยืนในอนาคต เช่น หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการนวดแผนไทย